

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/3425 din 29.02.2024
La nr. 46 din 16.02.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 435/2006, Legea nr. 436/2006 și Legea nr. 270/2018).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.02.29 16:32:24 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>558</u>		
" <u>01</u> "	<u>03</u>	<u>2024</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9486 din 29.02.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 435/2006, Legea nr. 436/2006 și Legea nr. 270/2018)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În cele din urmă, se remarcă exigențele art.3 alin.(5) al Legii privind finanțele publice locale* nr. 397-XV din 16 octombrie 2003, art.81 alin.(6) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, după cum urmează:

Articolul 3. Garanțiile autonomiei financiare (5) Autoritățile administrației publice locale urmează a fi

consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora, precum și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

Articolul 81. Finanțele publice locale (6) Procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităților publice locale, precum și orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale.

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/6871/language/ro-RO/Default.aspx>

Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este extinderea bazei de venituri pentru calcularea capacității administrative a unităților administrativ-teritoriale prin completarea cu transferurile cu destinație generală din fondul de susținere financiară a UAT (de echilibrare), respectiv, lărgirea spectrului de autorități ale administrației publice locale eligibile de a stimula financiar personalul din Primărie încadrat în conformitate cu statul de personal, prin stabilirea indemnizațiilor lunare conform criteriilor și condițiilor prevăzute de cadrul normativ conex.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea scopului invocat al proiectului, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat de către un grup de deputați în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, în conlucrare cu Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat și Congresul Autorităților Locale);*

- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite (i) ambiguității existente în interpretarea legăturii cauzale între mărimea indemnizației lunare și capacitatea administrativă a unităților administrativ-teritoriale; ii) necesitatea introducerii unui nou instrument de plată pentru autoritățile publice locale de nivelul I);*
- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) modificarea alin.(6) al art.40 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală pentru aducerea în concordanță cu principiile și mecanismul de alocare a indemnizațiilor lunare pentru personalul din cadrul APL în dependență de capacitatea administrativă adecvată a unităților administrativ-teritoriale, prin excluderea confuziei actuale la interpretarea normei juridice; ii) De asemenea, proiectul de lege prevede modificări la art. 10 și art. 20³ din Legea 270/2018 privind sistemul unic de salarizare, prin oferirea posibilităților APL-ilor de nivelul I să ofere sporuri lunare până la 50% din salariu de bază în scopul consolidării capacităților profesionale ale funcționarilor publici de execuție din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi. Sporurile lunare vor putea fi alocate doar din veniturile proprii generate de autoritatea publică locală de nivelul I, cu condiția că au fost mai întâi onorate obligațiile prevăzute la art. 29 alin (5) din Legea 397/2003 privind finanțele publice locale);*
- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);*
- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (i) nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi; ii) va fi necesară modificarea doar a Hotărârii Guvernului nr.308 din 24.05.2023 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la stabilirea indemnizației lunare pentru personalul din cadrul autorităților administrației publice locale).*

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Potrivit autorului, adoptarea și implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare de la bugetele locale, dar care la moment nu pot fi identificate pentru anul bugetar 2024, din considerentul necunoașterii eligibilității APL în corespundere cu capacitatea administrativă adecvată care urmează a fi calculată, precum și a dreptului opțional ale autorităților APL de a decide acordarea indemnizației lunare în baza Regulamentului propriu aprobat de consiliile locale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, reglementează activitatea entităților publice (APL) în contextul remunerării activității agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este extinderea bazei de venituri pentru calcularea capacității administrative a unităților administrativ-teritoriale prin completarea cu transferurile cu destinație generală din fondul de susținere financiară a UAT (de echilibrare), respectiv, lărgirea spectrului de autorități ale administrației publice locale eligibile de a stimula financiar personalul din Primărie încadrat în conformitate cu statul de personal, prin stabilirea indemnizațiilor lunare conform criteriilor și condițiilor prevăzute de cadrul normativ conex.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b*) al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. În context, apreciind prin prisma art.3 alin.(5) al Legii privind finanțele publice locale* nr. 397-XV din 16 octombrie 2003, coroborat cu art.81 alin.(6) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, reținem necesitatea consultării *Autorităților administrației publice locale* pe marginea amendamentelor propuse și_reconfigurării sistemului finanțelor publice locale.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea scopului invocat al proiectului, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

29.02.2024
Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2024.02.29 13:51:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal